

ДЪРЖАВЕН ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА

„Военнослужещ – санитарен инструктор“

Професионално направление				
С код: 1031	Военно дело и отбрана			
Професия				
С код: 103105	Военнослужещ – санитарен инструктор			
Степени на професионална квалификация	-	-	-	IV
Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)	-	-	-	5
Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)	-	-	-	5

1. Изисквания към кандидатите

1.1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно и/или входящо квалификационно равнище за придобиване на степен на професионална квалификация съгласно Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

За придобиване на четвърта степен на професионална квалификация (СПК) по професията „Военнослужещ – санитарен инструктор“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО), утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД09-2230 от 09.08.2024 г. изискванията за входящото минимално образователно равнище към кандидатите са:

- За лица, навършили 16 години - завършено средно образование

1.2. Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

2. Описание на професията

Професията „Военнослужещ – санитарен инструктор“ от професионално направление с код 1031 „Военно дело и отбрана“ обхваща дейности, свързани с оказване на първа медицинска помощ, медицинско осигуряване на военни формирования, участие в евакуация и стабилизиране на пострадали, както и поддържане на готовност за действие при бойни и небойни условия.

Основната роля на военнослужещия – санитарен инструктор е оказване на първа помощ, евакуация и транспортиране на ранени, болни или пострадали лица, както и подпомагане на медицинския персонал в спешни ситуации.

Военнослужещият – санитарен инструктор изпълнява дейност в следните направления:

- Оказване на първа помощ на място;
- Транспортиране на пациенти до лечебно заведение;
- Следене на жизнените функции по време на транспортиране на ранени и болни;
- Поддържане на хигиенни и противоепидемични мерки във военни условия;
- Проверка и поддръжка на санитарна техника и оборудване;
- Участие в мисии, тренировки и спасителни операции на суша и море.

В своята дейност военнослужещият - санитарен инструктор следи за спазване на хигиенно противоепидемичните мероприятия във военните формирования.

Като част от екип, оказващ помощ на лица със спешни състояния той съдейства на лекарите и медицинските специалисти по здравни грижи при осъществяване на диагностично - лечебния процес и проверява наличните лекарствени продукти, медицински пособия и консумативи.

Военнослужещият-санитарен инструктор организира и контролира дейността на подчинения му личен състав, провежда обучението на войскова единица (група, отделение, екипаж, разчет), заявява и отчита материални средства, техника, въоръжение и боеприпаси.

При изпълнение на службата си военнослужещият-санитарен инструктор се ръководи от заповедите, разпорежданията и указанията на по-горестоящите в йерархията командири и началници. Той отговаря за опазване на живота и здравето на подчинените му военнослужещи и гражданите, както и за опазване на техниката и околната среда.

Военнослужещият – санитарен инструктор използва: въоръжение, военна техника,

	на труд на работното място
Знания	- Познава основните нормативни актове за здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ) - Обяснява възможните професионални и здравни рискове на работното място и причините за тяхното възникване - Разяснява основните правила при оказването на първа помощ при трудови злополуки - Изброява основните видове лични предпазни средства и техните функции - Познава видовете защитни приспособления и средства за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ - Изброява правилата за работа при аварии и аварийни ситуации
Умения	- Прилага мерки за безопасност на работното място - Спазва хигиенните норми на работното място - Прилага инструкции за безопасна работа - Реагира правилно при аварийни ситуации
Компетентности	Спазва стриктно мерките за безопасност при изпълнение на различните трудови дейности
Резултат от учене 1.2	Осъществява превантивна дейност за опазване на околната среда
Знания	- Познава нормативни актове, свързани с опазването на околната среда и ЗБУТ - Познава трудово-правните норми, свързани със ЗБУТ - Разяснява общите изисквания за осигуряване на ЗБУТ съобразно спецификата на провежданата дейност и изискванията на техническото, технологичното и социално развитие с цел защита на живота, здравето и работоспособността на работещите
Умения	- Търси информация за устойчиви практики, приложими в конкретната професионална дейност - Изпълнява дейности по събиране и съхраняване на опасни продукти, излезли от употреба уреди и консумативи съобразно правилата за рециклиране - Използва технологии и материали, щадящи околната среда - Спазва практики за пестене на вода, енергия и други ресурси на работното място
Компетентности	- Правилно обработва отпадъците на работното място съобразно изискванията за сортиране - Вярно и точно разпознава замърсяващи фактори на работното място и съдейства за ограничаване на въздействието им - Способен е стриктно да следва утвърдените правила и изисквания за опазване на околната среда
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: - Владее теоретични знания за: - хигиенните норми - здравословните и безопасни условия на труд на работното място - овладяването на аварийни ситуации и оказването на първа

	помощ - превантивната дейност за опазване на околната среда Част по практика на професията: • Избира своевременно най-адекватния тип поведение при зададената рискова ситуация • Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 2	Икономика и предприемачество
Резултат от учене 2.1	Познава основите на пазарната икономика
Знания	• Познава основни икономически понятия - търсене, предлагане, пазар, конкуренция, цена • Познава ролята на държавата в икономиката - данъци, бюджет, регулации • Обяснява дейността на организацията в контекста на основни икономически принципи и понятия • Разяснява основни понятия във финансите - приходи, разходи, печалба, инвестиции • Разбира значението на социалната и екологична отговорност при ръководене на бизнес
Умения	• Използва основни икономически понятия като търсене, предлагане, пазар, конкуренция и цена при изпълнение на професионалните си задачи • Отчита значението на основните финансови показатели като приходи, разходи, печалба и инвестиции
Компетентности	• Прилага правилата и изискванията, свързани с ролята на държавата в икономиката, включително данъци, бюджет и регулации, в рамките на работната среда и своите професионални ангажименти
Резултат от учене 2.2	Познава основите на предприемачеството
Знания	• Познава същността и ролята на предприемачеството в икономиката • Изрежда основните стъпки при стартиране на бизнес, включително генериране на идея, пазарно проучване, изготвяне на бизнес план • Изброява видовете фирми и организационно-правни форми на стопанска дейност
Умения	• Разграничава видовете фирми и организационно-правните форми на стопанска дейност • Прилага знания за предприемачеството в работната си среда
Компетентности	• Идентифицира успешни практически примери за управление на бизнес начинания

	- Предлага решения за подобряване на дейността в съответствие с технологичните и организационните изисквания - При необходимост представя идеи и предложения пред клиенти, инвеститори или партньори, като аргументира решенията си
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: - Владее основните теоретични знания и понятия в областта на икономиката - Владее основните теоретични постановки в областта на предприемачеството Част по практика на професията: - Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на описания проблем в зададения казус - Участва в разработването на бизнес план на фирмата според изискванията на предварително дефинираното задание
Средства за оценяване	Част по теория на професията: - Писмен изпит Част по практика на професията: - Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

3.2.2. Отраслова професионална подготовка по професията

ЕРУ 3	Организация на дейности във военното формиране
Резултат от учене 3.1	Планира работния процес в ежедневната дейност
Знания	- Посочва структурата на военните формирования - Описва методи за нормиране на работния процес - Познава терминология (включително на чужд език), свързана с професионалната дейност - Познава нормативните актове (включително на чужд език), свързани с упражняваната професия - Обяснява изискванията за ефективно планиране на ресурси, свързани с работния процес
Умения	- Планира осигуряването на задачите, изпълнявани от военните формирования - Съставя график на работните задачи - Използва чужд език в професионалната дейност - Спазва изискванията на нормативните актове, свързани с упражняваната професия
Компетентности	- Ефективно планира задачите на военното формиране и медицинското осигуряване - Предлага и мотивира необходимостта от промени в организацията на дейността на военното формиране - Използва чужд език за ефективна комуникация в професионална среда - Прилага нормативните актове и изискванията при

	планирането на медицинското осигуряване
Резултат от учене 3.2	Организира работния процес
Знания	• Описва методи за нормиране на работния процес • Изброява нормативните актове, свързани с упражняваната професия • Обяснява изискванията за ефективно планиране на ресурси, свързани с работния процес
Умения	• Съставя график на работните задачи • Спазва основните нормативни актове, свързани с упражняваната професия • Организира медицинското осигуряване на военното формиране
Компетентности	• Ефективно координира, изпълнява и контролира работния процес на военните формирования • Предлага и мотивира необходимостта от промени в организацията на работния процес
Резултат от учене 3.3	Отговаря за разпределението на дейностите в медицинската служба на военното формиране
Знания	• Посочва видовете дейности в медицинското осигуряване на военните формирования • Обяснява изискванията за изпълнение на видовете дейности по медицинско осигуряване • Описва начините за организация на дейностите по медицинско осигуряване
Умения	• Организира дейностите по медицинското осигуряване • Съдейства за ефективното медицинско осигуряване на военните формирования
Компетентности	• Способен е в екип да работи за ефективно обезпечаване на дейностите по медицинското осигуряване
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Дефинира основните теоретични понятия при организацията на работния процес Част по практика на професията: • Демонстрира задълбочени познания за ефективно медицинско осигуряване на военните формирования
Средства за оценяване:	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 4	Военнолидерски умения
Резултат от учене 4.1	Познава основите на лидерството
Знания	• Дефинира същността на лидерството • Изброява видовете лидерски стилове • Посочва факторите, влияещи върху използването на лидерските стилове

	Обяснява методите за повишаване на мотивацията на подчинените
Умения	- Поддържа военната униформа в подходящ вид - Контролира вида и поведението на подчинените си - Прилага различни мотивационни техники в управлението на подчинените си - Анализира практически примери за успешно лидерство
Компетентности	Способен е самостоятелно да прилага различни лидерски стилове в зависимост от ситуацията
Резултат от учене 4.2	Проявява лидерски и войнски умения
Знания	- Дефинира ролята, мястото и задачите на сержантския корпус в Българската армия - Изброява необходимите ръководни умения и комуникативни способности за осъществяване на лидерските функции - Познава основите на военното възпитание и културата на поведение
Умения	- Демонстрира висока личностна култура - Отговаря за дисциплината на подчинените си
Компетентности	Способен е да проявява решителност и войнски умения при ръководенето на военното формирание
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: - Демонстрира теоретични познания относно познаване на военната история; Проявява висока комуникативна компетентност Част по практика на професията: - Реагира адекватно и бързо при промени в обстановката
Средства за оценяване	Част по теория на професията: - Писмен изпит Част по практика на професията: - Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 5	Общовойскова подготовка
Резултат от учене 5.1	Притежава физическа подготовка
Знания	- Описва Нормативите по физическа подготовка - Изброява различни видове физически упражнения - Познава методиката за провеждане на занятия по физическа подготовка
Умения	- Описва нормативите по физическа подготовка в Българската армия - Изброява различни видове физически упражнения - Описва мерките за безопасност при физически натоварвания
Компетентности	- Демонстрира добра физическа и двигателна култура - Прилага мерки за безопасност при физически натоварвания - Провежда физическа подготовка с подчинените си
Резултат от учене 5.2	Притежава тактическа подготовка
Знания	Описва организацията и бойното използване на подразделението

	• Запознат е с методиката за провеждане на тактическа подготовка • Изброява действията на командира на подразделението • Посочва съставните елементи на процеса на вземане на решения от командира
Умения	• Командва войскава единица до взвод • Прилага оперативни похвати
Компетентности	• Способен е самостоятелно да оцени адекватно оперативна и разузнавателна информация и да приложи ефективни оперативни похвати • Взема решения според оперативната обстановка
Резултат от учене 5.3	Притежава подготовка за стрелба с леко стрелково оръжие
Знания	• Познава основните части на стрелковото оръжие и ръчните гранати • Описва взаимодействието на частите и механизмите на стрелковото оръжие и ръчните гранати • Познава методиката за провеждане на стрелкови тренировки
Умения	• Провежда занятия със стрелково оръжие • Проявява увереност при боравене с оръжие • Разглобява, почиства и сглобява оръжие • Извършва стрелба със стрелково оръжие • Хвърля ръчна граната
Компетентности	• Самостоятелно и точно борави със стрелково оръжие и боеприпаси, при отчитане на всички рискове при работа с оръжие • Способен е да проведе и/или да участва в провеждане на занятие по огнева подготовка, съгласно програмата за подготовка, като спазва изискванията за безопасност
Резултат от учене 5.4.	Притежава подготовка по ядрена, химическа, биологическа защита и екология
Знания	• Описва физическите основи на ядреното оръжие, видовете ядрени реакции и поразяващите фактори на ядрения взрив • Дефинира физичните и токсични свойства на нервнопаралитични, кожнообридни, общоотровни и задушливи токсични химически вещества • Описва същността на видовете биологично оръжие и средствата за защита от тях • Изброява запалителните и димообразуващите състави и техническите средства за използването им • Познава техническите средства за димопуск • Посочва мероприятия за екологическа защита и опазване на околната среда • Изброява състава на дегазиращите, дезактивиращите и дезинфекциращите вещества и разтвори • Посочва техническите средства за специална обработка в подразделенията на Българската армия

	• Описва видовете комплекти и прибори за радиационно и химическо разузнаване и дозиметричен контрол в Българската армия • Познава методиката за провеждане на занятия по ядрена, химическа, биологическа защита и екология (ЯХБЗ и Е)
Умения	• Планира провеждане на занятия по ЯХБЗ и Е • Води занятие по ЯХБЗ и Е • Демонстрира практическото използване на филтриращите противогази и видовете защитни средства • Работи с приборите за радиационно и химическо разузнаване • Работи с дегазационните комплекти • Извършва дозиметричен, химичен контрол и специална обработка • Провежда мероприятия свързани с опазване на околната среда и екологическа защита
Компетентности	• Способен е да проведе и/или да участва в провеждане на занятие по ЯХБЗ и Е, съгласно програмата за подготовка, като спазва изискванията за безопасност
Резултат от учене 5.5.	Притежава строева подготовка
Знания	• Познава Строевия устав • Назовава методите на строева подготовка • Изброява наставленията за строева подготовка
Умения	• Подава команди • Изпълнява строеви занятия • Изпълнява строеви хватки с и без оръжие и движение в строй и извън строя
Компетентности	• Способен е да проведе занятия по строева подготовка и да следи за изпълнението на Строевия устав
Резултат от учене 5.6.	Притежава военно-медицинска подготовка
Знания	• Познава видовете рани и кръвотечения • Описва травмите от изгаряне, измръзване и електрически ток • Описва какво представляват слънчев и топлинен удар • Дефинира какво представлява безсъзнателно състояние, изкуствено дишане и непряк сърдечен масаж
Умения	• Подготвя занятия по военно-медицинска подготовка • Демонстрира първа помощ при рани и кръвотечения, изгаряне, измръзване • Демонстрира оказване на първа помощ при травми от електрически ток, слънчев и топлинен удар
Компетентности	• Способен е да окаже първа помощ, самопомощ и взаимопомощ при раняване, катастрофи и други инциденти и произшествия • Способен е да проведе занятие по военно-медицинска подготовка
Резултат от учене 5.7	Притежава правно-нормативна подготовка
Знания	• Познава нормативната уредба във въоръжените сили

	• Познава структурата и организацията на военните формирования • Изброява основни законови и подзаконови нормативни актове, касаещи военната служба • Изброява държавните символи и институции на Република България • Посочва ритуали (церемонии) с участието на военнослужещи
Умения	• Спазва нормативни актове, регламентиращи дейността във въоръжените сили • Изготвя документи, като прилага нормативните изисквания • Организира участие на малки военни формирования (отделение, взвод) в ритуали (церемонии) с участието на войски
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Демонстрира задълбочени познания по отношение на общовойсковата подготовка, нормативната уредба, лекото стрелково оръжие и защитата на силите Част по практика на професията: • демонстрира строева култура; • показва положителни резултати по огнева подготовка; • демонстрира придвижване по бойното поле и разполагане на място със и без използване на средства за индивидуална защита и спазване на изискванията за маскировка • оказване на първа медицинска помощ
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

3.2.3. Специфична професионална подготовка по професията

ЕРУ 6	Дигитални технологии в професионалната дейност
Резултат от учене 6.1	Обработка информация и съдържание в системите на Българската армия (БА) и НАТО
Знания	• Изброява интернет търсачки • Обяснява употребата на филтри и оператори за търсене на информация в дигитална среда • Познава начини за оценка на надеждността на информацията в интернет • Посочва същността на WEB каналите (RSS и други) за получаване на информация • Описва начините за съхранение на цифрова информация на различни електронни носители • Познава различни програми за възпроизвеждане на даден тип цифрово съдържание (текст, изображение, аудио, видео) • Назовава източници за извличане на цифрови данни

	Познава системата за обмен на данни и информация между медицинските органи на БА и страните-членки на НАТО
Умения	- Използва търсачка за намиране на информация като прилага различни филтри и използва оператори за търсене (символи и други) - Използва WEB канали (RSS и други) за получаване на информация - Сравнява информацията в различни източници - Оценява надеждността на информацията с помощта на набор от допълващи се критерии - Съхранява в различни формати цифрово съдържание (текст, изображения, аудио, видео, WEB страници и др.) по класифициран начин, използвайки поддиректории (папки) - Възпроизвежда записано цифрово съдържание - Работи със системата за обмен на данни и информация между медицинските органи на БА и страните-членки на НАТО
Компетентности	- Демонстрира свободно владение на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) при обработването на информация - Контролира и при необходимост коригира данни в системата за обмен на данни и информация между медицинските органи на БА и страните-членки на НАТО
Резултат от учене 6.2	Осъществява комуникация в системите на БА и НАТО
Знания	- Описва софтуер за аудио и видео разговори - Изброява доставчици на услуги за споделяне на файлове - Изброява онлайн общности (социални мрежи), създадени за обмен на знания и опит в професионалната област като посочва публични и частни цифрови услуги - Обяснява предимствата от използване на електронен подпис - Запознат е с методите за общуване чрез мобилни устройства при взаимодействие с колеги и партньори - Познава дигиталния етикет при интернет общуване
Умения	- Използва електронна поща - Използва разширени функции на софтуер за аудио и видео разговори - Споделя файлове, спазвайки правилата на онлайн комуникация - Обменя знания и опит в онлайн общности - Прилага електронен подпис за авторизация - Използва мобилни устройства при взаимодействие с колеги и партньори - Служи си с дигиталния етикет при интернет общуване
Компетентности	Демонстрира свободно владение на дигитални технологии при онлайн комуникация в системите на БА и НАТО
Резултат от учене 6.3	Създава цифрово съдържание в системите на БА и НАТО
Знания	Посочва функционалностите на софтуерите за създаване на цифрово съдържание от различен тип (текст, таблици, изображения, аудио, видео)

	- Посочва функционалностите на софтуерите за редакция на цифрово съдържание от различен тип (текст, таблици, изображения, аудио, видео) - Описва функционалностите на редакторите за създаване и поддържане на шаблонни интернет страници и/или блогове
Умения	- Създава цифрово съдържание (текст, таблици, изображения, аудио, видео) с различни оформления - Редактира създадено цифрово съдържание - Използва редактори за създаване и поддръжка на шаблонни интернет страници и/или блогове
Компетентности	Демонстрира свободно владение на дигитални технологии при създаването на електронно съдържание в системите на БА и НАТО
Резултат от учене 6.4	Осигурява защита на електронната среда
Знания	- Посочва рисковете за сигурността при работа в електронна среда - Дефинира функциите на защитните стени и на антивирусните програми - Описва начините за защита на файлове с криптиране или с пароли - Посочва мерки за защита на дигиталните устройства и цифровото съдържание - Знае за въздействието на цифровите технологии върху околната среда - Познава нормативните актове за защита на личните данни - Познава правилата за работа със системата за обмен на данни и информация между медицинските органи на БА и страните-членки на НАТО
Умения	- Идентифицира подвеждащи и/или злонамерени съобщения и интернет страници - Активира филтри на електронна поща против нежелани съобщения - Разпознава файлове, представляващи зловреден софтуер - Променя настройките на защитната стена и на антивирусната програма - Защитава файлове с криптиране или с пароли - Прилага методи за защита на дигиталните устройства и цифровото съдържание - Прилага мерки за пестене на енергия - Използва техники за защита на личните данни в дигитална среда - Защитава нанесената информация в системата за обмен на данни и информация между медицинските органи на БА и страните-членки на НАТО
Компетентности	Способен е да защити комплексно от злонамерени действия електронната среда, в която работи, както и поверителността на личните данни
Критерии за оценяване	Част по теория на професията:

на ЕРУ	- Демонстрирани са теоретични знания за употребата на дигитални технологии в областта на киберотбраната Част по практика на професията: - Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и в рамките на предварително зададеното за това време - Демонстрирани са знания, умения и компетентности, свързани с използването на дигиталните технологии и защитата на личните данни
Средства за оценяване	Част по теория на професията: - Писмен изпит Част по практика на професията: - Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 7	Организация и тактика на медицинската служба
Резултат от учене 7.1	Познава същността и съдържанието на медицинското осигуряване
Знания	- Познава същността и съдържанието на медицинското осигуряване на войските - Познава регламентиращите документи по медицинско осигуряване и основните положения в тях - Познава особеностите в медицинското осигуряване на различните структури на Въоръжените сили - Познава особеностите на медицинската етика във военната професия
Умения	- Организира дейности по медицинското осигуряване във военното формиране самостоятелно или под ръководството на медицински офицер - Съдейства за ефективното медицинско осигуряване на военните формирования - Спазва етичните принципи на здравеопазване по време на въоръжени конфликти - Решава етични дилеми, свързани с оказването на медицинска помощ на различни категории нуждаещи се във военна среда
Компетентности	Способен е самостоятелно да организира и провежда мероприятия за медицинско осигуряване във военното формиране
Резултат от учене 7.2.	Познава същността, видовете и елементите на системата за медицинска евакуация
Знания	- Познава същността и основните елементи на системата за медицинска евакуация - Разграничава медицинска евакуация (MEDEVAC) от евакуация на пострадал (CASEVAC) - Дефинира видовете медицинска евакуация и техните особености - Познава силите и средствата за медицинска евакуация
Умения	- Категоризира нуждаещите се от медицинска евакуация по евакуационни приоритети - Изготвя самостоятелно искане за авиомедицинска евакуация

	• Спазва изискванията на Евакуационната политика на Театъра на военните действия/операцията • Полага грижи за ранените/болните по време на медицинска евакуация
Компетентности	• Самостоятелно или в екип извършва дейности по медицинска евакуация в касаещия ги обем
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Демонстрирани са знания, умения и компетентности, свързани с организацията и извършването на дейности по медицинското осигуряване на войските Част по практика на професията: • Поставените задачи са изпълнени самостоятелно и в рамките на предварително зададеното за това време
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 8	Спешна медицинска помощ на бойното поле
Резултат от учене 8.1	Оказва спешна помощ на пострадали в бойна обстановка и оказва първа помощ под обстрел
Знания	• Демонстрира задълбочени познания за системата за спешна медицинска помощ на бойното поле TCCC (Tactical Combat Casualty Care) • Познава показанията и ограниченията при използване на боен турникет • Описва методите за извличане и евакуация на ранени от бойното поле, в бойна и тактическа обстановка • Познава ограниченията при оказването на първа помощ под обстрел • Разбира значението на установяването на охраняема зона и поддържането на ситуационна осведоменост
Умения	• Установява охраняема зона около пострадалия • Прилага боен или импровизиран турникет при външно кръвотечение от крайник • Изготвя и прилага импровизиран турникет при липса на щатни бойни турникети • Извлича и изнася ранени от бойното поле прилагайки различни способи съобразно бойната или тактическата обстановка
Компетентности	• Самостоятелно или в екип оказва спешна помощ в бойна обстановка • Способен е безопасно да евакуира пострадали от мястото на инцидент и да полага медицински грижи по време на евакуацията. • Координира и прилага правилата за оказване на медицинска помощ според състоянието на пострадалия и тактическата обстановка.

Резултат от учене 8.2	Оказва спешна помощ в тактическа обстановка
Знания	• Познава обема на спешната помощ в тактическа обстановка и изискванията за своевременност при оказването ѝ • Описва видовете рани, основните им характеристики и опасностите от усложнения свързани с тях • Описва белезите и симптомите на животозастрашаващи кръвоизливи • Описва белезите и симптомите на различните видове шок • Познава методите и средствата за имобилизация на крайници и гръбначен стълб • Формулира основните мерки, които се прилагат при различните спешни състояния
Умения	• Обработка видовете рани, като полага съответните видове превръзки • Прилага мерки при застрашаващи живота кръвоизливи • Прилага мерки за борба с шока • Осигурява проходимост на горните дихателни пътища • Самостоятелно извършва базисно (АВС) съживяване • Прилага мерки за имобилизация на крайници и гръбначен стълб • Поставя пострадалия в подходящо стабилно положение в зависимост от травмата • Попълва полева медицинска карта
Компетентности	• Самостоятелно или в екип оказва спешна помощ в тактическа обстановка • Прилага адекватни решения при промяна на тактическата обстановка и състоянието на пострадалия. • Координира действията на екипа при оказване на спешна помощ, осигурявайки безопасност и ефективност на интервенцията.
Резултат от учене 8.3.	Извършва медицинска евакуация и оказва долекарска медицинска помощ по време на евакуацията на пострадали от мястото на инцидент в бойната зона
Знания	• Посочва правилата за евакуация на пострадали от бойна зона • Изброява жизнените показатели подлежащи на контролиране при медицинска евакуация
Умения	• Прилага техники за извеждане на пострадали от мястото на инцидент или бойна зона • Извършва медицинско наблюдение на пострадалия по време на евакуация • Мониторира жизнените показатели по време на медицинска евакуация • Прилага долекарска медицинска помощ при необходимост по време на медицинска евакуация
Компетентности	• Способен е самостоятелно или в екип да евакуира безопасно пострадали от мястото на инцидент и да полага медицински грижи по време на евакуацията

Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: - Демонстрира задълбочени познания за начините за оказване на спешна медицинска помощ на бойното поле и извеждане на пострадал от мястото на инцидент или бойна зона Част по практика на професията: - Спешната медицинска помощ е оказана в необходимия обем и при спазване на изискванията за своевременност. Избраната техника за извеждане на пострадал е в съответствие със спешното му състояние и съобразено с тактическата обстановка.
Средства за оценяване	Част по теория на професията - Демонстрация на техники за оказване на спешна медицинска помощ и извеждане на пострадал от мястото на инцидент или бойна зона. Част по практика на професията: - Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 9	Анатомия и физиология на човека
Резултат от учене 9.1	Познава устройството и функциите на системите в човешкия организъм
Знания	- Изброява органите и системите в човешкия организъм - Описва основните функции на човешките органи и системи - Демонстрира теоретични знания за анатомията и физиологията на човешкия организъм
Умения	- Различава анатомичните структури в човешкия организъм - Разпознава различните физиологични процеси в човешкия организъм. - Демонстрира практически умения при аускултация, измерване на дихателна честота, пулс и кръвно налягане.
Компетентности	- Способен е да приложи знанията си по анатомия и физиология на човешкия организъм при работа с пациент - Способен е да проследява показателите на основните жизнени функции - аускултация, измерване на дихателна честота, пулс и кръвно налягане.
Резултат от учене 9.2	Разпознава белезите на патологични нарушения в системите на човешкия организъм
Знания	- Демонстрира разбиране за взаимната връзка между анатомията и физиологията на човека - Описва спешните състояния, изискващи незабавна първа помощ - Демонстрира познаването на съвременните достижения в концепцията за оказване на първа помощ
Умения	- Определя нарушение в органите и функциите на човешкия организъм - Определя степента на увреждане на органите и функциите на човешкия организъм при състояния, изискващи оказване на първа помощ

Компетентности	Аргументира връзката между анатомичния орган и физиологичната му функция при определяне на спешни състояния, изискващи незабавна първа помощ
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: - Демонстрира задълбочени теоретични познания относно органите и системите в човешкия организъм, както и основните им функции. - Описва точно анатомични структури и физиологични процеси в човешкото тяло, както и степента на увреждането им при състояния, изискващи оказване на първа помощ Част по практика на професията: - Измерването и проследяването на показателите на основните жизнени функции (аускултация, измерване на дихателна честота, пулс и кръвно налягане) се извършва в необходимия обем и при съблюдаване на изискванията за техника и последователност.
Средства за оценяване:	Част по теория на професията: - Писмен изпит Част по практика на професията: - Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 10	Спазване на хигиенните изисквания
Резултат от учене 10.1	Извършва дезинфекция
Знания	- Описва използваните средства за дезинфекция - Посочва методите на дезинфекция - Изброява етапите за извършване на дезинфекция
Умения	- Подготвя за употреба дезинфекционните разтвори в необходимата концентрация - Подготвя медицински изделия, консумативи и материали за дезинфекция - Извършва дезинфекция в работна среда
Компетентности	Самостоятелно извършва дезинфекция като избира най-удачния метод
Резултат от учене 10.2	Извършва стерилизация
Знания	- Посочва методите на стерилизация - Описва връзката между дезинфекцията и стерилизацията - Изброява методите на стерилизация
Умения	- Подготвя медицински консумативи и материали за стерилизация - Извършва стерилизация по различни методи
Компетентности	Способен е самостоятелно да извърши стерилизация като прецени най-точния метод
Резултат от учене 10.3	Извършва дезинсекция и дератизация
Знания	- Обяснява методите на дезинсекция и дератизация - Описва видовете дезинфекционни разтвори - Посочва начина на приготвяне на дезинфекционните разтвори - Изброява приложението на дезинфекционните разтвори - Разбира спецификата на дезинсекцията и дератизацията

Умения	• Прилага методите на дезинсекция и дератизация • Приготвя дезинфекционни разтвори • Използва различни дезинфекционни разтвори • Съхранява дезинфекционни разтвори
Компетентности	• Извършва дезинсекция и дератизация като подбира точно методите и разтворите за тях
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Демонстрирани знания за хигиенните правила и норми Част по практика на професията: • При дезинфекцията на автомобила за спешна медицинска помощ е спазен алгоритъмът. Препаратите за дезинфекция са разредени съгласно инструкциите на производителя. Използвани са подходящите лични предпазни средства. • При подготовката за стерилизация на медицинските материали е спазен алгоритъмът. Медицинските материали са правилно подготвени и подредени в съда за стерилизация. Поставен е индикатор. Съдът за стерилизация е затворен и отворите му са проходими. • Поставената задача е изпълнена самостоятелно и в рамките на предварително зададеното за това време
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 11	Оборудване в спешната медицинска помощ
Резултат от учене 11.1	Използва апарати, инструменти и консумативи
Знания	• Посочва апаратите, инструментите и консумативите с приложение в спешната помощ • Описва предназначението на апаратите, инструментите и консумативите в спешната помощ • Изброява начините за измерване на основни физиологични показатели • Разграничава приложението на апаратите, инструментите и консумативите
Умения	• Демонстрира безопасна експлоатация на апаратите, инструментите и консумативите в спешната помощ • Установява отклонения от нормалния работен режим на медицинската апаратура и инструментариум • Измерва и регистрира основни физиологични показатели • Следи за основните жизнени показатели
Компетентности	• Способен е самостоятелно да борави с апаратите, инструментите и консумативите в стандартни и спешни ситуации
Резултат от учене 11.2	Управлява автомобил за спешна медицинска помощ
Знания	• Посочва стандартите за оборудване на специализираните превозни средства

	• Описва функцията на различните уреди за управление на автомобила за спешна медицинска помощ • Посочва функциите на допълнителното и специалното оборудване • Определя възможните рискове, които могат да настъпят при превоз на пострадали • Изброява изискванията при работа с комуникационните и навигационните устройства
Умения	• Избира подходящата скорост за управление на автомобила • Транспортира пострадалия до лечебното заведение • Използва уредите за управление и допълнителното оборудване на автомобила за спешна медицинска помощ • Използва специалното оборудване на автомобила за спешна медицинска помощ • Работи с комуникационните и навигационните устройства • Предвижда опасните ситуации в пътното движение • Реагира при техническа неизправност, която застрашава безопасността на движението
Компетентности	• Управлява безопасно в специален режим на движение на автомобила за спешна медицинска помощ
Резултат от учене 11.3	Следи за изправността на автомобила за спешна медицинска помощ
Знания	• Описва начините за проверка на маслото на двигателя и на скоростната кутия • Посочва начините за проверка на нивото на охлаждащата (антифриза) и на хидравличната течност • Обяснява начините за проверка на налягането в гумите • Описва предназначението на уредите на контролното табло и показанията им
Умения	• Проверява нивото на маслото в двигателя и маслото на скоростната кутия • Проверява нивото на охлаждащата течност (антифриза), на хидравличната течност и спирачната течност • Проверява налягането в гумите и дълбочината на грайфера на гумите • Проверява изправността на звуковите и светлинните средства за сигнализация на автомобила за спешна медицинска помощ
Компетентности	• Извършва обстоен преглед на автомобила за спешна медицинска помощ и го подготвя за работа, като се съобразява с пътните условия, климатичните условия и предписанията на производителя
Резултат от учене 11.4	Работи с информация, специфична за спешната помощ
Знания	• Изброява видовете специфична информация в спешната помощ • Описва начините за обработка на информацията в спешната помощ • Дефинира правилата за съхранение на информация в системата на спешната помощ

Умения	• Събира информация, специфична за спешната помощ • Обработка информация, специфична за спешната помощ • Съхранява информация според установените изисквания • Съставя обобщена справка по видовете събрана информация • Попълва формуляри със специфична информация, свързани с дейността
Компетентности	• Способен е самостоятелно да работи с информацията, необходима в дейността на спешната помощ
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Демонстрира задълбочени знания относно: оборудването и управлението на автомобила за спешна медицинска помощ, както и за работа със специфична информация Част по практика на професията: • Правилно са изпълнени предварително зададените критерии за оценка на изправността на автомобила за спешна медицинска помощ
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 12	Евакуация на пострадал от мястото на инцидента
Резултат от учене 12.1	Извършва успешно евакуация на пострадал от мястото на инцидента
Знания	• Изброява правилата за евакуация на пострадал от мястото на инцидент • Обяснява принципите за евакуация на пострадал от мястото на инцидент • Посочва правилата за евакуация на пострадал от опасна зона
Умения	• Обезопасява мястото на инцидент или опасна зона при пристигане на местопроизшествието • Прилага техники за извеждане на пострадал от мястото на инцидент или опасна зона
Компетентности	• Способен е самостоятелно да евакуира безопасно пострадал от мястото на инцидент или опасна зона като спазва принципите за евакуация
Резултат от учене 12.2	Предприема действия при кризисни и бедствени ситуации
Знания	• Описва алгоритъма на поведение при пътно-транспортно произшествие, при пожар, при природно бедствие - наводнение, земетресение, буря и др. • Определя алгоритъма на поведение при терористичен акт • Описва алгоритъма на поведение при производствени и битови аварии
Умения	• Извършва адекватни обезопасителни действия на мястото на злополуката при пристигане на местопроизшествието • Прилага необходимите действия в кризисна или бедствена ситуация

Компетентности	Действа отговорно и адекватно при различни кризисни и бедствени ситуации, като следва съответния алгоритъм на поведение
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: - Демонстрира задълбочени познания за алгоритмите за поведение при кризисни и бедствени ситуации Част по практика на професията: - Избраната техника за извеждане на пострадал е в съответствие със спешното му състояние. Зададената ситуация е изпълнена точно и прецизно.
Средства за оценяване	Част по теория на професията: - Писмен изпит Част по практика на професията: - Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 13	Асистиране при оказване на първа помощ
Резултат от учене 13.1	Разпознава основните белези на различните състояния при деца и възрастни
Знания	- Посочва видовете наранявания - Описва белезите на различните спешни състояния - Изброява индикациите за необходимост от дефибрилация
Умения	- Разпознава симптомите на мозъчни инциденти - Идентифицира дихателни нарушения - Разпознава злополуки от електрически ток - Разпознава спиране на дишането и кръвообращението - Идентифицира фрактура на кости и нараняване на ставите и крайниците - Разпознава нараняванията в коремната област - Определя застрашаващи живота кръвоизливи - Идентифицира състояние на шок - Разпознава хипертермични и хипотермични състояния - Разпознава потенциални признаци на отравяния - Установява изгаряния с киселина и основа - Разпознава обесване и удавяне - Идентифицира състоянието на пациента при остри хирургични заболявания
Компетентности	Точно и прецизно разграничава различни спешни състояния
Резултат от учене 13.2	Оказва първа помощ на пострадал
Знания	- Описва видовете травми и наранявания - Изброява начините за поставяне на пациента в подходящо стабилно положение в зависимост от травмата - Формулира основните мерки, които се прилагат при различните спешни състояния - Изрежда рисковете при състояние на безсъзнание
Умения	- Обработва видовете рани, като полага съответните видове превръзки - Осигурява проходимост на горните дихателни пътища

	• Самостоятелно извършва базисно (АВС) съживяване • Прилага мерки при наранявания в коремната област • Прилага мерки при спешни състояния във вътрешните болести • Прилага мерки при мозъчни инциденти • Прилага мерки при спешни състояния в нервните болести и психиатрията • Прилага мерки при спешни състояния в травматологията и хирургията • Прилага мерки при спешни състояния в акушерството и гинекологията • Прилага мерки при наранявания в коремната област • Прилага мерки при спешни състояния в детските болести и неонатологията • Прилага мерки при спешни инфекциозни състояния • Прилага мерки за имобилизация на чужди тела в рана • Прилага мерки при чужди тела в роговицата на окото и върху повърхността му • Прилага мерки при застрашаващи живота кръвоизливи • Прилага мерки при алергични реакции и анафилактичен шок • Прилага мерки за борба с шока • Прилага мерки при нарушено съзнание – синкоп, колапс, шок • Прилага мерки при термична травма • Прилага мерки при хипотермични и хипертермични състояния • Прилага мерки при отравяне • Прилага мерки при изгаряне с киселина и основа • Прави дефибрилация с автоматичен външен дефибрилатор • Обездвижва пострадалия за транспорт до лечебното заведение • Постава пострадалия в подходящо стабилно положение в зависимост от травмата
Компетентности	• Под ръководството на медицински специалист прилага техники за оказване на първа помощ, предприемайки своевременни действия, адекватни на ситуацията и на състоянието на пострадалия
Резултат от учене 13.3	Подпомага лекаря в поддържането на жизнените функции на пострадалия
Знания	• Описва лекарствените продукти с приложение в спешната медицинска помощ и общите им показания за употреба • Изброява основните групи лекарствени продукти с приложение при спешни случаи • Описва начините на приложение на лекарствените продукти • Изброява видовете инжекционни техники • Описва показанията за прилагане на супраглотични пособия
Умения	• Прилага назначени от лекаря лекарствени продукти • Прилага водно-солеви разтвори • Постава супраглотични пособия

Компетентности	Под контрола на лекаря прилага мерки за поддържането на жизнените функции на пациента
Резултат от учене 13.4	Грижи се за психическата устойчивост на пострадалия
Знания	- Изброява начините за овладяване на психическата устойчивост на пострадалия - Описва изискванията за конфиденциалност на информацията при работа с пациенти - Посочва нормите на медицинската етика в отношенията с пациенти
Умения	- Овладева психическата устойчивост на пострадалия - Спазва изискванията за конфиденциалност при обслужване на пациент
Компетентности	Способен е да се грижи за психическата устойчивост на пострадалия като спазва правилата и нормите на медицинската етика
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: - Демонстрира задълбочени знания за: - Основните симптоми на различните спешни състояния при деца и възрастни - Техниките за оказване на първа помощ - Поддържането на жизнените функции на пациента Част по практика на професията: - При изпълнението на практическата задача правилно са разпознати симптомите на спешното състояние и правилно са приложени съответните техники за оказване на първа помощ
Средства за оценяване	Част по теория на професията: - Писмен изпит Част по практика на професията: - Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

4. Съвкупност от единици резултати от учене, които формират придобиването на квалификация по част от професията

Степен на професионална квалификация	Ниво по ЕКР/НКР	ЕРУ № ... от списъка по т. 3.1. (мин. 3 броя ЕРУ, поне 1 ЕРУ е от специфичната ПП)
IV	5	неприложимо

5. Изисквания към материалната база

5.1. Изисквания към кабинетите за обучение по теория на професията – характеристики, обзавеждане, оборудване, софтуер.

Учебен кабинет

Обучението по теория се провежда в учебен кабинет или в зала. Учебният кабинет е оборудван с работно място за всеки обучаван (работна маса и стол), работно място за обучаващия (работна маса и стол), учебна дъска (бяла, черна – според възможностите на залата),

аудио-визуална техника, мултимедия с лаптоп, екран за мултимедия, програмни продукти, информационни табла, учебни видеофилми, интернет.

Необходими са още демонстрационни макети, манекени с мониториране (най-малко по един манекен на 4-ма курсисти), модели (схеми, диаграми, слайдове с презентации), учебни видеофилми, образци на документи, постери, табла, нормативни и подзаконови нормативни актове, свързани с дейността, алгоритми и стандарти в спешната помощ, наръчници за здравословни и безопасни условия на труд.

5.2. Изисквания към учебната база за обучение по практика на професията – характеристики, обзавеждане, оборудване, софтуер.

Учебната практика за придобиване на професионална квалификация по професията „Военнослужещ – санитарен инструктор“ се провежда в обучаващи институции от системата на Министерството на отбраната, които разполагат с подходяща учебно-материална база за практическо обучение.

Практическото обучение се провежда в учебно-тренировъчни зали и симулационни тренировъчни центрове, оборудвани със съвременни технически и симулационни средства, позволяващи отработване на практически задачи в условия, максимално близки до реалните. Симулационният метод на обучение осигурява възможност за индивидуална и екипна работа, вземане на решения в условия на повишено натоварване и анализ на резултатите от изпълнението.

По време на обучението обучаемите изпълняват дейности по оказване на първа помощ, подпомагане на медицински специалисти и медицинско осигуряване при условия на повишен стрес. За целта се използват учебни манекени с различна степен на технологична сложност, които позволяват симулиране на жизнени функции, патологични състояния и травми, както и извършване на основни медицински манипулации.

Учебно-тренировъчната база включва обособени тренировъчни зони за отработване на действия по оказване на първа помощ и евакуация на пострадали в тактическа обстановка, както и за симулиране на медицинско осигуряване в полеви медицински формирования. Осигуряват се учебни зали за провеждане на теоретично и практическо обучение, оборудвани в съответствие с изискванията на обучението и с участието на правоспособни преподаватели и инструктори.

За извършване на дейности, свързани с оказване на първа помощ и подпомагане на медицинските специалисти, учебната база следва да осигурява необходимото оборудване и материали, включително учебни манекени с възможност за мониториране и документиране на действията на обучаемите, спешни медицински чанти, набори за интубация, електрокардиографи, автоматични и полуавтоматични дефибрилатори, системи и стойки за инфузия, инфузионни помпи, перфузори, медицински инструменти и консумативи, кислородни бутилки с редуцир-вентили, апаратура за изкуствена вентилация и измерване на жизнени показатели.

Част от практическото обучение може да се провежда в спешни звена на лечебни заведения от системата на Министерството на отбраната, които имат разрешение за провеждане на обучение по специалност „Спешна медицина“ съгласно изискванията на Закона за лечебните заведения и подзаконовите нормативни актове за неговото прилагане.

За дейности, свързани с транспортиране и съпровождане на пациенти, учебната база следва да разполага с макет или санитарен автомобил, медицинска апаратура, медицински носилки, включително за транспортиране при травми на гръбначния стълб, инвалидни столове, стойки за инфузии и друго специализирано оборудване.

За осигуряване на хигиената на превозните средства, оборудването и учебната среда се осигуряват необходимите лични предпазни средства, почистващи и дезинфекционни материали и средства за стерилизация.

Практическото обучение може да се провежда и на полигони – обособени терени със сгради и съоръжения за изпълнение на специфични учебни задачи, използвани при условия, близки до реалните, съгласно действащите нормативни изисквания.

За провеждане на занятия по морска подготовка и практика се използва лодъчен парк – обособена зона, оборудвана с плавателни средства, морски съоръжения и необходимото оборудване за обучение.

6. Изисквания към обучаващите

Преподавателският състав в професионалните колежи се състои от инструктори-специалисти – военнослужещи. За инструкторите – военнослужещи се изисква да са прослужили военна служба не по-малко от 5 години и да притежават професионална квалификация, съответстваща на учебните предмети или модули, които преподават.

Право да преподават учебни предмети или модули от общата и отрасловата професионална подготовка имат лица с висше образование на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ или „магистър“ по специалности от професионално направление „Военно дело“ от област на висше образование „Сигурност и отбрана“ съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления.

Право да преподават учебни предмети или модули от специфичната професионална подготовка, свързани с медицинската дейност, имат лица с висше медицинско образование на образователно-квалификационна степен „магистър“.

За отделни учебни предмети или модули могат да бъдат привлечени специалисти от видовете въоръжени сили или други институции, които притежават висше образование и професионална квалификация, съответстваща на съдържанието на обучението.

Препоръчително е обучаващите да преминават периодично, не по-рядко от веднъж на три години, курсове за актуализиране на професионалните знания, умения и компетентности, свързани с преподаваната професионална подготовка.